

DEBRECENI FŐISKOLAI LAPOK.

KIADJA: A MAGYAR IRODALMI ÖNKÉPZŐ-TÁRSULAT.

Mindennemű, akár a szerkesztőséget,
akár a kiadóhivatalt illető küldemény
a főiskolába címzendő.

Megjelenik: havonként háromszor.

Felelős szerkesztő:
KUN BÉLA.

Főmunkatárs:
SIPOS BÉLA.

Kiadóhivatal főnöke:
INCZE ZOLTÁN.

Előfizetési ár:

Egész évré 3 frt, félévre 1 frt 50 kr,
negyedévre 75 kr.

Egyetemi és akadémiai hallgatóknak, közép-
iskolai tanulóknak és önképzőköröknek egész
évre 2 frt, félévre 1 frt.
Egy szám ára: 10 krajcár.

Értsünk egyet!

A hányan vagyunk, annyi fele húzunk. Pár-
toskodunk. Minduntalan azt hajhászszuk, hol
opponálhatunk s hol mérhetjük össze a maguk
teljes tűzében fegyvereinket. Ellenségeskedünk.
Egy akadémiához köt sorsunk és egész közö-
nyösen elmegyünk egymás mellett, mintha nem is
együvé tartoznánk. Nem is igen ismerjük egy-
mást. Pedig, bár nagy számmal vagyunk, de még
sem annyira, hogy menthető volna idegenkedé-
sünk. A teljes kollegialitás nálunk fehér holló.
Jó, hogyha kis csoportokban, tizen-huszan meg-
értjük egymást közelebről is, mert, hogy az
egészet láthatnók egy uton, egymás mellett, egy-
mással, egymásért, az már merő illúzió. Ugy lát-
szik, a debreceni ös kollegium elvesztette régi
vonzerejét s átalakító csoda-hatását, hogy család-
dot, familiáris kört képezzenek az ódon falai közé
járó ifju urak, úgy látszik, a patriachalis, jó idők-
nek utolsó fénye is kilobbant vagy csak nagyon-
nagyon pislákolva, halványan ég az egyre omla-
dozó régi tűzhelyeken, a coetusokban. Változtak
az idők, a coetusoknak nem a régi diák népük
van meg, sohasem virradnak fel bennök oly viá-
gos jó napok, mint hajdanán, a coetusoknak nincs
már vonzerejük, nincs — költészetök. Rideg la-
kást adnak, semmi mást.

Itt hát hiába keressük az összekötő kapesot.
Hiába, — az iskolában. A padban megülünk egy-
más mellett, azután ki erre, ki arra. Kifelé szaba-
dabb az út, arra vonz a korszellem s ennek
engedni kell. Nem is volna ez nagy baj, mert a
viszonyokkal mindig meg lehet alkudni. Csakhogy
ez az, mihez mi nem értünk. Próbáltuk és nem

sikerült. Hogy az iskolán kívül társulhassunk s a
társadalmi életben felléphessünk és imponálhas-
sunk egyetemlegesen, merő álomképnek, kaczer
ábrándnak bizonyult. Az akadémiai kör eszméje
ismét kalitkába zárt madár, melynek szárnyait
a nemtörődomség és az élıhetetlenség rozsdás
ollóval elmeteszette.

Hosszu stagnálás után elfogadtuk az eszmét,
bizottságot küldtünk ki, melynek 5 rendes tagja
közül csak egy maradt meg immáron, lapunk
szerkesztője. A többi különféle indokokból
kilépett.

Az év vége meg mindjárt itt van, a célt
komolyan elérni meg se próbáltuk, még el se
indultunk jóformán a kijelölt uton s gyökeret
vert a lábunk — a maradiságban.

Ott vagyunk, a hol voltunk. Reményeink
sirját könnyű szívvvel megástuk magunk, a tanév
elején nagy lelkesedéssel lobogtatott zászlót hideg
közönyösséggel meghajlitottuk s tán nem is gon-
dolunk a jogos vádra, hogy a legcsufosabbán
kapituláltunk.

Nagy hühö semmiért! Ez a tanulság s ide
s tova egy év tanulsága. Szeretjük a napirendre
térést, mert az nem jár munkával. A sült galambot
lehet, sőt nagyon hihető, hogy elfogadnánk, azért
sózunk mindent oly bámulatos következetességgel
pár ember nyakába, a kik aztán az első jó alka-
lomkor elszélednek, mint az akadémiai kör meg-
alkotásán fáradozott tisztelt bizottság. Igazán
szívből s együttesen sehol sem működünk. Gyü-
lésezni gyűlésezünk s az ellentéteket simitgatjuk.
Más szóval: vitatkozunk, még jobban mondva:
veszekedünk s legjobban mondva: lopjuk az időt.

Mert hát nem ért a mi szívünk-lelkünk egyet.
Nem értjük meg egymást. Kisebb gondunk is

nagyobb annál, hogy testvérkezet nyújtván, mindenütt, minden téren gyámolitanánk egymást. Ezért van a jogászmajálisnak közel 300 joghallgató közül alig 40 rendezője, ezért nem lehet nálunk kivinni semmit, a mi az érdek- és hecc-hajhászason kívül önzetlen fáradsággal is járna.

Ily állapotok mellett jóleső bizalommal nézünk a vidéki körök s az asztaltársaság működése elé Megvagyunk és meg is lehetünk elégedve, hogy a társulást minden erejükből előmozdítják, ha végeredményképen a fehér asztal révén is. De akkor lenne teljes a mi örömünk igazán, ha tőlök indulna ki, amaz új áramlat is, mely felfrissitené az egész ifjúsági életet. Összevéve ezek a körök magukban foglalják kétharmad részét az ifjúságnak tehát az impozáns többséget.

Föl hát itt az utolsó harcra! Próbálni nem szégyen. S ha sikerül a próba, nyert ügyünk van, ha nem sikerül ez sem, tegyük az akadémiai kör eszméjét végképen a lomtárba. Régen vajudik már a kérdés, s míg csak egy kis remény van megoldására, vétek elejtenünk, de viszont elérhetlent hajhásznunk meg döreség és időpazarlás.

Nézzük hát meg még egyszer, lehet-e valamire menni? Ha nem lehet, letesszük a fegyvert.

De addig, míg ez elválik, értsünk az egyszer egyet, még ha utoljára is! B.

TÁRCA.

A szerelem országa.

Irtá: Acsay Lajos.

Ültem én is már a boldogság szekerén,
El akartam menni szerelem országba ...
Láttam is már egét, a mint mosolygott rám
Olyan bódító volt bűvös mosolygása!
És oda is értem, be is kopogtattam
Szerelem országnak gyönyörű kapuján...
Ki is nyitotta azt egy igéző angyal —
Hajh! de épen akkor megvadult paripám!

S a megvadult állat — a sors paripája —
Ragadtakiskocsim, mintakönnyű pelyhet...
Nem is tekinthettem aztán vissza többé
Szilaj paripámat megfékezni kellett!
De gyenge volt karom, ragadtott a bőszőlő,
Könnyű szekeremet vad sziklához vágta —
És most összetörve heverek a földön.
Merre vagy, merre vagy szerelem országa?..

Fazekas ünnepély.

Ápril hó 17-kén leplezte le a „Csokonai-kör“ ama márvány táblát, melylyel Debreczen nagy szülöttének, a Ludas Matyi hírneves szerzőjének, a tudós és költő Fazekas Mihálynak emlékét megtisztelte.

A Fazekas Mihály szülőháza emlékkövel való megjelölésének eszméje a „Csokonai-kör“ tudós elnökének: bessenyei Széll Farkas, kir. táblai tanácselnök kimerithetlen kegyelet forrásából, eredt. Az eszme tetszésre, kivitele pedig ihletett mesterre talált a nagytehetségű Tóth András művész személyében s ma már ott látjuk kőbe vésve emlékezetét annak a férfiúnak, kit midőn a „Csokonai-kör“ megörökített, ugyanakkor az egész művelt társadalom elismeréséből font koszorú illeti meg őt is, mint olyat, ki régen eltemetett nagy emberek hantján meg-meggyújtja az emlékezés világosságát, az elismerés szövétnekét.

Legyen a „Csokonai-kör“ további munkásságán az ég áldása és legyen áldott a Fazekas Mihály emlékezete mindaddig, míg hazáját és nemzete nyelvét szerető nép él a magyar földön!

Délelőtt 11 órakor kezdődött az ünnepély. A Kereskedelmi Bank kétemeletes palotája előtti széles utcát egészen ellepte a közönség. A tábla a

A kávéház küszöbén.

Irtá: Antal Iván.

Ötödik gimnáziumba jártam, mikor engedélyt kaptam a családi tanácstól a tánc-iskolára. Jártam is szorgalmasan, pedig vettem észre, hogy tánctudományommal szemben latin és görög tudományom mértani arányban kevesbedik, de töredtem is én más tudománnyal, mint a táncsal.

Legnagyobb tehetségnek tartottam az egész városban a vén, kopasz táncmestert s az lebegett, mintegy megvalósítandó eszmény a szemem előtt, hogy én valamikor táncmester lehessenek.

A mama már valami szalon-gavallér félét látott bennem, ezért nagyon örült a dolognak, de a papának sehogy se tetszett, mikor küldték az intőt csendes kis lakunkba, hogy felkavarja az egész ház boldog nyugalmát.

Még most is emlékszem egy zivataros téli estére.

Haza rohantam a tániskolából s nagy

palota utcái homloka déli részén van a falba beillesztve, azon a helyen, a hol néhány évvel ezelőtt még a tűzfalas végű Aranyi-féle öreg ház, a Fazekas Mihály lakóháza állott. A táblát repkényből font koszorú övezte s még fehér lepel takarta. Előtte emelvény állott, melyre a városi dalárda éneke, a Hymnus után Géresi Kálmán tankerületi főigazgató és a „Csokonai-kör“ alelnöke lépett s találó szavakban festvén ama jótékony befolyást, melyet Fazekas Mihály működésével a magyar irodalomra s a nemzeti érzületre gyakorolt, festette ama szoros bizalmas barátságot, a mely Fazekast nagy nevű kortársához, Csokonaihoz fűzte s a mely a sorsüldözött költőt életének utolsó éveiben bizonyosan gyakran fölvidította. Szólott arról a szerepről, a melyet Debrecen a magyar természettudományok, különösen a fűvészet irodalmának terén betöltött, Méliusz Pétertől, az első magyar fűvészkönyv a Herbarium szerzőjétől kezdve, Csapó József orvosig, Diószegi Sámuelig és Fazekas Mihályig. Diószegi és Fazekas, a kik sógorok voltak, Linne rendszere alapján ma is számottevő magyar növénytant irtak, mégis olyan szerények voltak, hogy a nevüket nem írták a könyv címlapjára. Hiányos lett volna Fazekas Mihály érdemének méltatása, ha nem emlékezett volna meg Géresi Kálmán Fazekasról, mint a Debreceni Kalendárium több éven keresztül

szerkesztőjéről, a melyben számos versek, meséjén, ismeretterjesztő cikkeken kívül újra kinyomatta Bartha Boldizsár 17-ik századbéli históriáját Debrecen város siralmas állapotáról. E históriának eredeti példányai olyan ritkák, hogy közlése majdnem ujdonság számba ment.

A szép beszéd után újra felzúgott az éljenzés, melyből kijutott Tóth András szobrásznak is, mikor az emléktábláról lehullt a lepel.

Most dr. Benedek János ügyvéd, a „Csokonai-kör“ titkára s Debrecen édes szavu házi költője szavalta el „Ludas Matyi szülőháza“ című szép alkalmi költeményét, a mely így hangzik:

Ludas Matyi szülőháza.

Ludas Matyi szülőháza
Ez a hajlék.
Népszabadság! egyik hősöd
Itt fogamzék.
Innen kelt föl seregével:
— Husz libával —
S lerázván a szolgálánczot,
Nagy merészen szembeszállott
A világgal.

Itt fakadt ki a nagy eszme
Szép virága,
Megfüröszte vig humornak
Harmatába;

titokkal elő akartam adni egy tánciskolabeli hölgynek hozzám való titkos vonzalmát, de óh szörnyű sors, a papa el volt bujva az ajtó mellé s a mint benyitok, rám rohan, mint a rejtekéből kiugró oroszlán s el kezdte csúful hajtogatni a nádpálcát, jobban, mint én a görög igéket, bizalmas szavakat suttogva ezalatt fülembé, mikből csak ennyire emlékszem:

— Megbuktál öt tantárgyból gazember...!

Ezen estének nagy befolyása volt a következő napokra, mintegy határozott sorsom fölött. A papa kifogott a tánciskolából, a mama szidta a tanárokat s én bögttem keservesen, siratván az én elvesztett paradicsomomat.

Ez este után megfordult minden. Meg a diszitó jelzők, mert a kedves fiu helyett a marhárról beszélt a papa, a csinos jelzőt rám most már nem merte a mama sem alkalmazni, szóval felfordult minden a szívemmel együtt.

Nyomasztó volt a helyzet.

Tánciskolai társaim közt volt két bizalmas barátom, két irnok a városnál. Ők szinte a papa

keze alatt sinylődtek a hivatalban s így ha összejöttünk közösen keltünk ki a papa tulkapásai ellen.

Ezeknek a barátaimnak becsületszó vétele mellett elmondtam az én nyomorult helyzetemet, mire ők nem is késtek részvétnyilatkozásukkal, sőt ezen felül még receptet is adtak vérző lelkem sebeire, ez a leghathatósabb gyógyír — mint mondták — a bor és szerelmi mámor.

Az eszme tetszett nekem is, ennél fogva elhatároztuk, hogy a gyógyítást azonnal megkezdjük, mihelyt pénzünk lesz.

Történt egy délután, hogy egyik vidékre való nagybátyám rövid látogatás után tőlünk elutazott s tíz pengő forintokat csusztatott nagyreményű markomba; egyszerre lelkiszemem elé állt az én két sovány, de mind e mellett nemes diurnista barátom dicsfénytől sugárzó alakja, eszembe jutott a legjobb orvosság s így nem csoda, ha alig győztem kívánni, hogy kimenjen udvarunkból a kocsi, mely nagybátyámat volt elviendő.

Ugy ragyogott, mint a jó kedv
Drága gyöngye . . .
Hajh! pedig más adta fényét:
Az elnyomott, a szegény nép
Hulló könyje.

Nagy volt ám a nemes urak
Nyersesége.
Megtanítani őket egy kis
Emberségre,
S lerombolni azt a korhadt,
Csuf korlátot:
Ludas Matyi szívvvel, hévvel,
Hozzá látott.

S ime köztünk nincs ma korlát;
Megszülemlett
Az egységes, dicsőséges
Magyar nemzet.
Nyílt a pálya: kiki törhet
Mind előbbre:
S hogyha jellem lelke kincse,
Nem kérdezzük van-e nincs-e
Kutyabőre?

Palota lőn, büszke, fényes —
A kis hajlék,
Hol a muzsák lágyan zengő
Dala hangzék;
Hol a kis kert virágival
S zöld lugassal
Két költőnek kínálkozott:

Csokonai itt borozott
Fazekassal.

Harczok után fáradalmit
Itt pihente
Az otthonba visszatérő
Hős levente;
De nem pihent: lantja zengett,
Szíve lángolt
S szellemének tiszta lángja,
Mint szövétnek bús hazánkra
Ugy világolt.

Édes vérem, te szép alföld
Magyar népe:
Tisztelettel járj e hajlék
Közelébe';
Szent ez a hely: Ludas Matyi
Szülőháza,
Szabadságnak a bölcsője . . .
— Ezer áldás a költőre
S hajlékára!

Hosszú, lelkes éljenzés jutalmazta a költőt.

Utána Széll Farkas lépett az emelvényre s rövid beszéd kíséretében átadta az emléktáblát megőrzés és gondozás végett az Ipar- és kereskedelmi-Banknak, melynek nevében S e s z t i n a Lajos elnökgazgató átvette az emléktáblát s kijelentette, hogy a Bank legközelebbi közgyűlésén indítványozni fogja, miszerint e nap emléke jegyzőkönyvben örökíttessék

A kocsí elment, én rögtön utána. Rohantam a két diurnista barátom egyszerű, egy szobás hajlékába; — otthon is kaptam mind a kettőt.

Rövid fontolgatás után elmentünk egy, a város végén levő, zugkávéházba, ezt szemeltük ki ugyanis legalkalmasabb gyógyhelynek, mert ez távol a világ zajától biztos menedéket adott a diáknak minden iskolai apicli elől.

Oda érkezve tapasztaltam, hogy az én két diurnista barátom itt ugyan csak otthon érzi magát. Vettem továbbá azt is észre, hogy őket is ismeri a kaszirnő ama bizalmas kérdéséből:

— Csiz ur, kérem, van pénze?

Miután Csiz barátom igent bólintott fejével méltóságteljesen, a hölgy ismét rebegett:

— Ugy hozasson egy csáját.

A csáját elhozták az én két diurnista barátom ekkor pezsgőt kért, de ez szerencsére nem volt a kávéházban s így az én két diurnista barátom megelégedett egyszerű, somlói borral, bár ivásközben gyakran hangoztatták, hogy ők kávéházban csak pezsgőt szoktak inni.

Szóval ittunk, ettünk s én már „rózsaszinben láttam az egész világot,” mikor az isteni hölgy fülembe sugja, hogy szeretne velem beszélgetni egy kicsit.

Én mint afféle tánciskolából kikerült ifju, udvarias és illemtudó voltam, kijelentettem hát:

— Ké...kérem, ha úgy méltóztatik én nem mondok ellen.

Hangosan elkezdte, szinte ordítva:

— Imádlak...! Szeretlek...! Még nem volt ember fia, kit karjaimba zártam volna, de téged, óh téged, imádlak végzetetlen szerelemmel és eldobom érted örök üdvömet s keblemre szorítalak... — ezzel felkapott a levegőbe, mint az ezerkilósokat a czirkuszosék erőművésznője, én pedig felordítottam ijedtemben s nem jót sejtve rohantam ki a kávéházból, elhagyva az én két földön fekvő s általam megölnék hitt diurnista barátomat, haza.

Otthon csak ennyit tudtam apámnak mondani:

— Megakart egy kávéházban gyilkolni a kaszirnő.

meg s a Bank kötelezze a későbbi igazgatóságokat is a tábla hű gondozására.

Utoljára a dalárda elénekelt az „Óh Tihanynak riadó leánya“ kezdetű Csokonai dalt s ezzel a lélek-emelő ünnepély véget ért.

A táblát barokstilü-keret övezi, a melybe hat dombormű van beillesztve. Őt Ludas Matyi egy-egy jelenetét ábrázolja, a hatodik pedig a borozgató Fazekast és Csokonait tünteti elő. A tábla felirata ez :

Itt állott az a ház, melyben

Fazekas Mihály

a Ludas Matyi hírneves szerzője

élt, munkált és meghalt.

1766—1828.

Emlékezetére emelte

a Csokonai-kör

1898.

Bálványos.*

Irta : Fél Boldizsár.

Leszállt a nap, elült a zaj,

Kihalt a rengő harcmoraj;

* A debreceni kaszinó Kazinczy-pályázatán 8 arannyal jutalmazott költői elbeszélés.

Apám elnevette magát, majd, mint tudom a két diurnista által okozott törési károkat kifizette.

Ezután nem mertem egy jó darabig a kávéház küszöbét átlépni, mert mindig erre a gyilkoló szörnyetegre gondoltam.

Ezután bánatomban neki ültem a tanulásnak s letettem a vizsgát.

Megvettem Schenk professor könyvét.

Irta : Kupcsay Felix.

— Pedig ostobának, merő orvosi humbugnak tartottam elejétől fogva azokat a teoriákat. Megvettem, mert meg kellett vennem! Érted! meg „kellett“ vennem!

— No! No! de azért csak ne hadonázz az orrom előtt, mert még kitaláld ütni valamelyik szememet.

Im szerteszórva a pogány,
Bukott a döntő nagy tusán,
Bilincsen Erdély hercege,
Ki pártot ütve fölkele;
Fényben ragyog a szent kereszt,
Övé a dics, ő tette ezt;
Fényben ragyog a szent király,
Kiért az Úr táborba száll.
Törjön zsolozsma ég felé,
A nagy keresztyén istené, —
A lantos zöngje énekét,
Dicsérje a vitéz királyt,
Dalokba szője nagy nevét :
Leverte karja a pogányt.

A testvérharc halálterén
Lobogva leng a fáklyafény;
Temetni kell, tergernyi ott
Legyőzött s győzelmes halott.
S a hős vezér, a szent király,
Bár győzött, — szíve, lelke fáj :
Ő új életről álmodott
S im pusztulást, halált hozott.

Hold fénye hintve szét a tájon,
Álomba ring völgy, hegy, patak,
Megül a szellő lombos ágon,
Elcsitult a madár s a vad.

...Mi az, ki az, alvó madár
Ijedve röppen fészkirül,
Az erdő vadja felriad,
Vad zaj morajlik messzirül.

— De ugyan Géza még most sem érted kétségbeesésemet!? — fakadt ki Gyula. — Eh milyen önzők is a mai emberek! A helyett, hogy vigasztalának, még zsörtölődnek és boszankodnak, ha látják, hogy az élet csapásain könnyezünk s nem mosolygunk akkor, ha látjuk, hogy a háztetőről leeső cserépdarab éppen koponyánknak tart.

Teljesen igazat adok néked e tekintetben — szölt Géza — de hát mi kényszerített arra, hogy megvásárolj azt a könyvet?

Hát tudod, a dolog valóban szinte komikus — kezdte Gyula — Tegnap mikor Kis-Dobrogon a vasuti állomásra hajtottunk, szegény jó anyám szüntelenül csak azt hajtogatta az uton: Jaj bárcsak kevesen utaznának, hogy jó helyet kaphasson az én Gyuszi fiacskám! Hogy kényelmesen kialudhassa magát, mert az olyan borzasztó is, mikor az embert egy szűk kocsiba bepréselik, hogy ott aztán valósággal megmerevedik. Csupa aggodás volt anyám én miattam.

Csattogva kong a szikla-út,
 Recsegve tár a lomb kaput,
 Száguldva, zúgva száll elő
 Vitéz Opor futó hada,
 Elül mint búgó fürgeteg,
 A bős vezér Opor maga.
 A kardja fél, vértől setét
 Suhint, vág véle szerteszét;
 Sisakja zúgva zeng fején,
 Vad fájdalom düh könnyei
 Vérben föllángoló szemén.
 Lovárul hullva hull a hab,
 Lihegve fúj . . . előre csak . . .
 Rohan, rohan . . . erője fogy . . .
 Rohanna még, de összerogy.
 Megállj! — kiált Opor vezér
 A vágató sereg közé, —
 Nyomunkba már a vész nem ér,
 Pihenni jó lesz itt nekünk
 S pihenve majd tovább megyünk.
 Megáll a száguldó csapat,
 Lovukról mind leszállanak,
 Körülveszik vitéz Oport,
 . . . Szavára vár a hős csoport.

Győzött a hűtelen király. . . .
 Elvesztek bajnok társaink,
 Csak ennyien, kik megvagyunk,
 — Fa lombja közzül egy levél —
 Megölve ott a többi mind.
 A hős vezér, a fejdelem,
 Foglyúl esett, óh jaj nekem!

Vidd el te vérengző király,
 Négyeld föl őt is, mint *amazt*,
 Él még az isten nagy haragja,
 Él még s nem győzheted le azt. —
 Hiába víttunk, mint a tigris,
 Nem volt velünk harcos Hadúr;
 Hiába védtük szent ügyét.
 A régi szittya őshitet, —
 Hiába, harcunk elveszett.
 Mi megmenekvénk ennyien,
 Küzdénk a zord csatán hiven,
 S a csillagokra mondom azt,
 — A kik hadat vezérlenek, —
 Nem a halát elől futok,
 De senki sem közületek;
 Mi bennünk él az őserény,
 Azt kell nekünk megmentenünk.
 Ha elhagyott is e csatán,
 Mi el nem hagyjuk isteniünk.
 Mi esküszünk, — esküdjetek:
 Nem lesz áruló köztetek.

S kél mint vihar az esküszó:
 Nem lesz közöttünk áruló!

S a hogy lecsillapul a had,
 Ajkán a szó imigy fakad:

S most jertek még tovább velem,
 Áttörtetünk völgyön, hegyen,
 S elérünk majd egy sziklafészket,
 — Ura viharak, harci vésznek, —
 Ott nincs, ki megbírná velünk,
 Ott tisztelhetjük isteniünk

Mikor az állomásra kiérkeztünk, siettem is, hogy jó helyet biztosítsak magamnak. Egyik coupeéból a másikba szaladgáltam. Hiába. Minden tömve, zsúfolva volt. Anyám a perronon állva, érdeklődő, majd bosszus arckifejezéssel kísérté fáradozásomat, miközben többször egészen hangosan zugolódott:

De ez mégis csak sok! Ilyen nagyforgalmu helyre csak egy-két kocsit tartanak készletben! Ez hallatlan!

Még panaszra is akart a főnökhöz menni, mikor végre valahára egy majdnem teljesen üres fülkére akadtam. Pedig eleinte én is azt hittem, hogy az is tömve van emberekkel, miután láttam, hogy az utasok legtöbbször, sőt valamennyien az üvegajtón egyszerűen csak betekintettek, de aztán egy házzal ismét tovább mentek.

Nagyon kellett sietnem. Gyorsan elhelyeztem a csomagjaimat s már örült a lelkem, hogy ime mégis csak meglesz az annyira óhajtott kényelemem. De aztán körülnézve egy szempillan-

tásra világossá lett előttem az, hogy miért hagyták ezt a fülkét mások érintetlenül.

Anyám éppen fölkiáltott:

— Na fiacskám jó helyet kaptál? — s olyan boldogan mosolygott hozzá.

— Jót, jót — válaszoltam s aztán félhalkan odasúgtam néki — csak hogy egy hölgy is van bent két pólyás babával.

— Jézus!

Többet már nem hallottam jó anyám szavai-ból. A vonat indult s a helyzeten javítani nem lehetett.

Beléptem a coupeèba s félig meddig megütkezve vettem észre, hogy a „gyermekes“ hölgy szembe mosolyog velem s mikor aztán én is fixirozásra fordítottam a dolgot — teljes maliciával csicseregte:

— Na kedves uram! Hallottam! mindent hallottam! Elhiszem azt, hogy nem valami pompás dolog csecsemőkkel utazni, de nem tetszését egy kissé halkabban is nyilváníthatta volna.

S ha majd a kürt meg felrivalg,
Megvíjjuk a vad viadalt!

Erdős Székelyhatár ölén
Viharbontó hegyek között,
Ott áll Tündér, a hegykirály,
Nagy sziklavár a bérc fejen,
Mint őrszem néz a Csík fölött,
Uralja rég nagymesszi táj.
A hegy tövébe kis falu,
Ott tudnak róla sok regét,
Hogyan épült a bástyavár, —
Hogy kapta *Bálványos* nevét.

Régente volt, régen nagyon,
Tündérek laktak a hegyen,
Lejártak lengő szárnyakon, —
Meg is szerettek ide lenni.
S áldása lettek a vidéknek,
Mindenkivel sok jót tevének.
Adtak betegnek balzsamot,
Szegénynek dús ajándokot,
Az árvának vigasztalást,
A gyöngének pártulfogást.
Öröm repült a bércre fel,
Ha jót tehettek bárkivel.
De lám a nép hálátalan,
Minél több jót teszel vele,
Annál több céda vágya van
S a lelke ördöggel tele.

Egyszer a nemtők lenn valának,

Egy árva lánykát ápolának;
Szegényke nagybeteg vala,
Olybá, hogy már-már meghala,
A tündérek dehogy hagyák,
Minden ápolva ápolák.
S nem volt a fáradság hiába:
Megkönnyebbült a kis leányka.

És mindenik hogy felvidult!
Szemükből öröm könnye hullt,
Hová lehullt egy drága könny,
Nyomán fakadt virágözön.

De mond az egyik: Óh jerünk,
Keressük fel lakóhelyünk.
Meggyógyul már a kis beteg,
Rosszat sejtek, — siessetek!

Sebtébe hazaszállanak,
Barlangjuk ott a bércefejen,
A hogy belé pillantanak,
Óh szörnyű az, istentelen!
Hol, hol van a tengernyi kincs?
A sok rubint, gyémánt, arany?
Kutatják mindenütt, de nincs;
Kutatják egyre: hasztalan.

A míg a lányt istápolák,
Lelketlen lelkek jártak ott
S eltűnt a sok-sok drágaság,
Mind elvitték a tolvajok.

Tekintsen bennem egy megsértett anyát s legyen meggyőződve, hogy tiszta szivemből kívánok önnek egy tucat ilyen pólyás gyereket. Ilyet ni! — s azzal megcsókolta a karjaiban tartott gyereket.

— Elég! Egy szót sem tovább. Fiu-e vagy leány? — kérdeztem a megdöbbenés őszinte kifejezésével.

Valószínűleg nevetséges pose-ba is csaphattam magamat, mert az asszony jóízű nevetéssel kísérve hatszor is ismételte egyásután:

— Leány! Leány!

Erőtlenül hullottam vissza a börpárnák közé, mire aztán a gyerekek felébredtek s egész Pestig olyan zengereit rögtönöztek, a melyet még soha sem hallottam életemben. Teljes torkukból ordítottak. Szerettem volna őket megnyúzni anyjokkal egyetemben.

— No de végre valabára mégis csak megérkeztünk Budapestre. Mikor kiszállottam, úgy éreztem, mintha a menyországba jutottam

volna. Az elválásnál udvariasan köszöntöttem úti-társnőmet.

— Asszonyom! Kezeit csókolom.

— Fogadja kívánságaim ismétlését — válaszolta nékem erre vissza s ismét csak csókolta azt a két porontyot, a kik most már olyan hallgatógoknak mutatkoztak.

Hadd némulnátok meg örökre! — gondoltam magamban s mint egy eszelős úgy rohantam lakásom felé. Mindenütt azt a tucat leányt láttam s látom most is, akármerre jövök, megyek.

— Nos?! most ugy-e érted, hogy miért kellett nekem is megvenni Schenk professor könyvét. Márma már harmadszor olvastam át. Valami készített erre a lépésre. Az a valami, amit te még nem értesz. Tán az emberi gyöngeség. Van is sok igaz abban a könyvben. Hiába mosolyogsz édes Géza barátom. Hidd el, csak nem szabad olyan elfogultnak lenni. Az emberi táplálkozás bizonyára lehet befolyással. Tudod a cukorváladék!

Három nap, három éjszaka
Sírt egyre a tündér-család,
Hogy hálát népük így ada,
A kit szerettek, a galád. —
S haragra gyúlva hírtelen,
Mindegyik esküt esküdött :
Soha, soha meg nem jelen
Jóttani lenn a nép között. —

S varázserővel bérükön
Bástyát, lakot teremtenek,
Hogy őket így se lenn, se fönn,
Ne bánthassák az emberek.
S ott éltek egymaguk soká,
Soha szavuk meg nem szegék,
Utánuk sírván sírt a nép,
Nem is gondoltak már reá.

S eltelt töméntelen idő, —
Egyszer csak hallszik harci dal,
Töhötöm büszke serge jó,
Riadva reng zajló moraj, —
Felrontanak a vár elé,
Üresség, csönd mindenfelé, —
Tündére mind, repült tova,
Azóta sem tudják, hova ?!
De Töhötöm a tündérvárat,
Adá Opornak, táltosának.

— E sziklavár legyen tied,
S azé, kié leend neved ;
Erős, hatalmas, mint vihar,
Bajjal hódítja férfikar.
Bástyái közt oltárt emelj,

Igen, igen én hiszek Schenknek s én hálás akarok neki lenni.

— Ugyan ne hadarj már annyit össze-vissza vágott közbe Géza. — Hát olvasd el hetedszer, századszor is. Törődik a manó az ilyen ostobaságokkal, a melyek csak hiszékeny embereket téveszthetnek meg.

— Eh! közönséges ember vagy — szólott Gyula. Nem érdekelnek a tudományos teoriák, a melyek korszakokat alkothatnak és dönthetnek meg egyaránt. De én azért hiszek Schenknek, Hiszek szilárd elhatározással s a ki hisz, az czélt fog élni.

Géza mosolygottsironikus nevetéssel jegyezte meg, hogy milyen hamar is változnak manapság az emberek. Ma lerontjuk azt, mit tegnap dicsérettekkel halmoztunk el s a mit egy órával előbb humbugnak, ostobaságnak nevezünk, a másik perczen — igyekszünk azt saját hasznunkra fordítani.

Hogy legyen áldott, szent e hely ;
S áldozz azon, áldozatok
Álmos vezér nagy istenének,
A míg e föld hazája lesz
Álmos vezér nagy nemzetének.

S a nemzetség szót is fogad,
Marad, mint régen volt, pogány.
Áldoz ma is fehér lovat
Az undok bálvány oldalán.
Ha arra jártok emberek,
Illik, keresztet vessetek.
E várba száll Opor hada,
Ott él, mint ostromolt sziget.
Szívük dacos, mint sziklakő ;
Vihartörő a vár fala,
Nem hagyják cserben a hitet!

Fogyván fogy el a kis csoport, —
Akként szívükbe' nő a dac,
Hiába vesztik el Oport,
Él bennük még a „hű maradsz.“
És él Opor három fia :
Tarcál, Öcsőb s ifjú Szoárd,
Három viruló dalia,
De mindbe apja-lelke szállt.
Még játszó gyermekek valának,
Már véle együtt áldozának, —
A régi hit szívükbe forrt
S az ő szívük meg nem hajolt.
Nem voltak vessző s zgyöngye galy,
Melyet lenyom a szélrobaj, —
Törzsök, nyakas volt mindenik,
Mely fürgetegbe csak törik.

Vidulni kezd erdő, határ,
Ragyogva ég a napsugár,
Rügy, bimbó föl-, kifesledez,
Dalos magár dalt zengedez,
A szellő lágyan, súgva bűg,
A kis patak csörögve cseng.
El te veled, te téli dacz,
Megjött az ifjú szép tavas,
Isten hozá, isten hozott!

Csörögve cseng a kis patak,
Fodrozva ring vizén a hab,
A partja szélén megtörik,
Mással összeütközik,
Kibontakozva elsiet,
Kalandjirúl csacsán cseveg,
Azt is mihelyt elégele,
Úszik megint a part felé.

Gyalog-híd is van a vizen,
Fatörzs fektetve rajta át,
A szélén egy fiúcska ül,
Nézőn a habba' kis-magát.
És nézi, nézi a habot,

Mely úgy zsibong és úgy siet,
— Ihol ni ez már elhagyott,
Én még nem láttam ám ilyet, —
Fogná kezével — elsuhan,
Kérné, de hallgat s nem marad,
Meg is vesszőzi, — hasztalan,
Elkapja tőle a galyat.

— Hogy megforgatja, nézd... ni ni
Aztán mi gyorsan elviszi, —
Szedek neki s belé dobom,
Van még sok itt a partokon.
Tör, ránt, hasít kacsóival,
Nyakas az Isten adta galy!
S hogy ujja fáj: falevelet,
De azt sokat letépeget.
S ujjongva dobja, szórja le
A csacska csermely keblire.
Lehánnya mindet, hadd vigye,
Hová akarja, messzire.
...De hát hová szalad vele?
Amott a másik völgy fele?
S csak játszani, — minek neki,
Miért innen elkergeti?
Megnézem én, meg, mit csinál,
S ha elfárad, meg is hol áll.

S a kis patakkal útra kel,
A legvégét keresni fel.
A part puha gyepszőnyegén
Gyorsan halad a kis legény.
Útjába' vígan elcseveg,
Nem is gondolva, merre megy.
Ni ott lesz már a vége!...! nem.
Se baj, no mindjárt megtelelem!
Ismét csalódik... még odább,
És szinte fut, tovább... tovább.

A part köves, a víz zuhog,
Mindjárt a végéhez jutok, —
Pihegve, csak bajjal halad
Hol fönn, hol lenn a part alatt.

A víz zuhogva: törve hull,
Zajongó völgye megszorul,
...Hopp, megáll a kis vitéz,
S köröskörül ijedve néz.
Nagy sziklafal mindkét felül,
Szédítő mély a völgy elül, —
Nem lelni, nem, sehol kaput,
Csak egye... ott a vissza-út.
Az is csak messze volt gyepes,
Hol még a víz sem oly sebes,
Emit köves, megvérezi,
Hogy szurta már, most érezi.
Bokája fáj, — fáradt igen,
Egy kőre ül, hogy majd pihen.

(Folyt köv.)

A csók.

Irta: Puskár Dezső.

Beli Pista és Hantos Gazsi volt a két legszebb legény a kis Boda faluban. Igaz testvér barátok is voltak, a mi pedig a jelen esetben ritkaság számba megy, mert két szép legény vagy két szép leány nem érzi jól együtt magát. Mindenik más-más fonókába, vigalomba vágyik, hogy mindenki őt találja a legszebbnek s hogy osztatlanul legyen az övé a dicséret, az elismerés. Így külön aztán mindenik jól mulat, de gyakran gondolnak azért egymásra, hogy vajjon melyikőjük mégis a boldogabb s rendesen mindenik a másikat véli, a mi pedig természetesen el von a jó kedvétől. „Ezír nem jó szípnak lenni!“ — De Pistát és Gazsit nemes, belső érzelmek fűzték össze s csak együtt érezték jól magukat. Egy szív, egy lélek lakott kettőjükben. Talán ez okozta, vagy a kegyetlen sors játéka volt, hogy mindketten a szép Köleséri Mariskát szerették meg. Na volt is szó-beszéd a kis Boda községben, hogy vége a nagy barátságoknak. Némelyek örültek, mások aggódtak. Így van ez hiába! Feketék és fehérek az emberek, de akad sok szürke lelkű is. Valóban nagyon kényes volt a helyzet, a mely rendesen élet-halál harcra vezet. De itt másképp történt. Sem élet-halál harcra nem kelt a két barát, sem igaz barátságuk nem lazult. Egy szívük volt, együtt búsultak. Egymás vállára borultak a falu rozzant kocsmájában, ott ama szüette tölgyfa asztalnál, mely már annyi szomorú s vig jelenetnek volt tanuja. Valóságos emlék táblája ez az öreg, keresztbetett lábakon álló asztal a fiatalság dévajkodásának a legrégibb időktől t. i. mióta a falu fenn áll. Bele van abba vésve mindenik fiatal monogramma fokos csapásokkal tarkítva. Ott van a B. P. és H. G is egy szív közepén ott ül a két fiu épen előtte.

— Hej Gazsi jobb idő járt még akkor, mikor ezt ide véstük! De most úgy vagyunk, mint a csapdába került róka!... Vagy bénán menekül, vagy egészen ott vész. Jobb is neki elvesznie egészen... Alig tudja már szegény Pista kiejteni e szavakat. Eleresztí barátja nyakát, melyet eddig átölelve tartott s leborul sirva az asztalra. A komor, füstös falak szánakozva néztek le rá, míg a kályhában robogó tűz gunyos kacajjal emésztí magát... Gazsi bort hozat s vigasztalni kezdi társát:

— Ne busulj Pista, vigasztalódjál. Gyere bujdossunk el, hogy ne beszéljenek rólunk s ne örüljenek rajtunk. Hagyjuk itt a gazdag Kendi Miskának

a szép Marist, hátha boldogul élnek majd s talán mi is...

— Nem, azt nem! — szakítá félbe társát Pista határozott, erős hangjával — vagy az enyém vagy a tied, de azért jó barátok leszünk aztán is, esküszöm neked Gazsi. Add rá a kezéd.

Kezet fognak s megcsókolják egymást.

— Légy megnyugodva pajtás — folytatja a szót Pista — ha a tied lesz a szép Maris, nem a boldogságom vagy az életem árán lesz a tied, mert akkor is együtt érzek veled, a te boldogságod az enyém is.

— Együtt érzek veled Pista s most vessünk sorsot, hogy kié legyen Köleséri Mariska.

Helyes, de kegyetlen megoldás! Pista rá is áll s Gazsi két szál gyufát vesz elő, az egyiknek letörve a mérget. Előszóllítja a korcsmárost, Samu gazdát s kezébe adja a két szál gyufát, a melytől most oly sok függ. Samu gazda hátratett kezekkel elrendezi a gyufát s a két egyforma végét egyenlőre hagyva oda nyújtja Pista elé, a ki „félve, remélve“ de azért egész nyugodtan kihuzza az egyik szálát... a hosszabbat: Övé a szép Köleséri Mariska. Gazsi poharat emel, boldogságot, megelégedést kíván barátjának. Koccintanak s ki üríti fenéig a poharat. Mind két pohárba könny gördül... Pista nagyot sóhajt, barátja nyakába borul s a fülébe sug:

— Nem helyesen cselekedtünk, hátha Mariska téged jobban szeret. Ne tegyük boldogtalanná szegényt! kérdezzük meg őt!

— Nem az, téged szeret jobban, tudod a kalákába is csak akkor mulatott kedvére, ha veled tánczolhatott.

— Bizonyosat nem mondhatsz, teveled is csak oly szívesen beszélgetett mint velem. Meg kell tudni a valót.

Fizettek s távozott a két barát...

A szép Köleséri Mariska Pistát választotta, őt szerette meg már egy éve igazán, önzetlenül. Az „öreg Sára néni“ azonban nem helyeselte ezt a Beli Pistával való dolgot s házasságra még csak gondolni sem akart. Ő Kendi Miskának szánta a leányát, mert hát csak ők valók együvé, „gazda leánynak gazdag leginy való nem szeginy!“ De egyébként is Miskát szerette, mert ő tudott a legjobban a kedvébe járni. Miska pedig „a czirmos“ — így nevezték őt a faluba — nagyon értett ahhoz, hogy miként lehet valakit, különösen asszonynépet megnyerni. Mindig „kedves jó Sára néni“-nek szólította s hizelkedett

neki minden jóval, széppel. A mi pedig nagyon tetszett az öreg Sára néninek, de még jobban tetszett az a sok szép ajándék, a melyet a gazdag Miska össze hordott. Szegény Pistának és Gazsinak mind ez nem volt módjába. Hizelkedni se tudtak ők. Csak Mariskával voltak elfoglalva, az öreg Sára nénit épen hogy köszöntötték. Nem is voltak szívesen látott vendégek. Mégis mily örömmel s mily gyakran tettek látogatást. Gyakran jártak, mert hiszen az öreg Gábor bácsi szívesen látta őket. Hiába, atyja jobban ismerte az embereket, jobban is szerette a két egyszerű, szegény, de őszinte, becsületes fiút, mint a hiu, kérkedő Miskát. Sok oly dolgot tudott ő még a „cirmosról“, a mit az öreg Sára néninek nem lehetett, nem volt szabad megtudni. De ha meg tudott volna is az ő kedves fiáról valamit, az ő fufangos eszével rögtön jóra magyarázta volna. — Az öreg Gábor bácsinak az is volt az óhaja, hogy Mariska e két fiu közül válaszszon magának férjet. Ő már választott is. Tehát ketten voltak egy ellen. „Az anyjuk szava nem sokat nyom a latba, mert hát az ember az ur a háznál“, erősítgette most is az öreg. Meg is történt a jegy váltás s rá egy hónapra a lakodalom, a melyen a násznagy is oly jól mulatott mint a vőlegény. Szegény Gazsi volt a násznagy...

Az új pár a lehető legboldogabban élt. Gyorsan repült előttük az idő. Élet vidor volt mindenik. Hajlékuk minden zugából boldogság mosolygott. De voltak perczek, midőn Pistán komolyság, levertség vett erőt. A kedves kis feleség azonban egy jóságos mosolyával simává, derültté tudta tenni a redős homlokot. Hátha még átkarolta, csókot nyomott ajakára s édes csengő hangján elkezdte vigasztalni:

— Ne légy oly levert édes Pistukám, tudod, hogy nagyon fáj az nekem! Vigasztalódjál, hiszen Gazsi nem érzi magát boldogtalannak, hogy én a tied lettem édesem. hogy nem fog megházasodni soha azt ne tulajdonítsd elkeseredésnek, láthatod mily boldog ha körülünkbe van s ez a boldogsága, öröme nem lehet tettetés, hisz' oly jó lelkű ember ő s annyira szeret tégedet!

— Tudom édes kis cziczám! — válaszol Pista s átkarolva Mariskát csókot váltanak, aztán megint boldogok.

Gazsi nem is érezte magát boldogtalannak. Nem szállt szembe a sorssal, megnyugodott, hiszen lelke felé lett a szép Maris. Oly jól is érezte magát közöttük. Gyakran meg is látogatta őket s ölébe kapva a kisebbik Pistát. oly örömmel, szeretettel

csókolgatá, mintha az övé lett volna. — De volt a háznak egy gyakoribb vendége a „cirmos“ Kendi Miska. Szívesen látta Pista, de csak a békesség kedvéért. Mariska, ő nem látta szívesen, előre félt jöttétől, mert leginkább akkor tette tiszteletét, ha Pista távol volt s ilyenkor nagyon gyanusan viselte magát. Szegény jó asszony mindezt eltitkolta ura előtt, mert tudta, hogy ha megmondaná kiutasítaná, s ebből csak pletyka, kellemetlenség lenne. Na de az öreg Sára nénitől volt mit hallgatni a szegény Mariskának.

— Na hiszen én nem is tudom, hogy lehet valaki olyan bakafántos mint te. Hisz' annak még örülni kellene, ha látogatóba jönnek hozzátok. Aztán meg jó gyerek ám a Miska, oszt' szép is, gazdag is, a bizon'!

— De édes jó anyám, sokszor olyan gorombán tesz az a Miska, máskor meg éreztetni akarja velem, hogy mennyire szeret, de nem merek szólni Pistának, félek.

— Na bizon' még azért is lehet valakire haragudni, mert szeret. Nem tehet arról Miska maga sem. Oszt' azért nem is illik ám haragudni, még inkább örülj neki, hogy olyan tisztelettel viseltetik irányodba, a bizon'.

Szegény Mariska egyik ámulásból a másikba esett. Nem értette anyját. Majd összeszedve magát, szemrehányó hangon, kipirult arccal kérdezte:

— Talán bizony az azt szeretné, hogy elváljak Pistától s az utálatos cirmosé legyek?

— Hát bizon', ha úgy van elrendelve, a mi ellen mi földi halandók nem tehetünk semmit, hogy az urad meg találna halni, akkor csak is a gazdag Miskáé leszel, a bizon'!

Szegény Mariskán hideg borzadály futott végig s könyvelt szemekkel eszméletlenül rogyott le egy székre. A kis Pista sirni kezdett, mintha bizony megértette volna, hogy mi történt. Most az egyszer az öreg Sára néni is megijedt s rögtön ecetes vizet készített s leánya halantékát kezdte dörzsölgetni. Mariska így lassanként magához térve, mindjárt kis fiához sietett:

Sirtál édes magzatom? Mi bajod életem?

Összezsókolgatja s látva, hogy nincs semmi baj, örömtől repeső szívvvel emelkedik fel kis fiától. De meg pillantva anyját elszorul szerető szíve s kérve kéri, hogy kimélje meg őt az ilyen jelenetekről, mert ő sobasem fogja szívesen látni Miskát aztán meg, ha ilyenkor találna jönni Pista milyen baj lenne. Való-

ban jött is valaki: a cirmos. Természetesen nagyon szívesen fogadta az öreg Sára néni az ő kedves fiát. A fiatal asszony megcsókolva kis fiát kis etett az az udvarra s valami foglalatosságot keresett ott magának folyton Pistára gondolva, hogy csak jönne már. Benn pedig az öreg Sára néni tracscsolni kezdett az ő kedves fiával. Elmondott neki „tövirül-hegyire“ mindent s figyelmeztette, hogy egy kicsit finomabbul, mert majd szólni talál Mariska annak az „éhen kórász“ urának s akkor nem jöhet többet hozzájok, azt pedig nem szeretné. Beszélt aztán sok haszontalanságot a piaczi dolgokról, Lidia néne betegségről lehordva egyszersmind a doktort s patikárust, mint a kik csak pénzt hajhásznak, nem pedig a beteget gyógyítják. De felmagasztalta ám a vén tudós asszonyt, az öreg Márhát, a ki avas nyúlhajat főzött ki kilenc-féle illatos fűbe s azzal kenegette a beteget. Azóta jobban van „a biszu“! A cirmos nem érdekelték ezek a dolgok. Mélyen el volt merülve gondolataiba. Vajjon mit koholt a gonosz? Jót bizonyára nem. Észre vette ezt az öreg Sára is. Vette hát a kendőjét s távozott, pedig még lett volna mondókája szépen! Szegény Mariskának most már be kellett menni az utálatos cirmoshoz. Így diktálta ezt neki illem tudása. A kis Pista képezte köztük a beszéd tárgyát. A nemes lelkű asszony oly kedvesen tudta utánózni a kis Pista gagyogását még az előtt az utálatos ember előtt is. Miska csak merően nézett a szép asszonyra. Soha se' találta még oly szépnek, mint most.

— Istenem miért nem én lehetek a kis Pistád apja! — sóhajtott fel a gonosz s azzal hirtelen átkapva a szép asszonyt, csókot nyomott ajakára. Ép e pillanatban lépett Pista a szobába. Látva e borzasztó jelenetet mintegy megkövülten állt meg. Felesége velőt rázó sikojjal lábai elé veti magát s keservesen zokogva esküszik, hogy ártalan. A gonosz cirmos pedig felhasználva a pillanatot megugrik.

(Vége köv.)

Irodalom.

Ráth Mór (Budapest Haas palota) előkelő könyvkereskedő cégtől a következő művek megszerzését ajánljuk olvasóinknak:

Korszerű művek: 1898: II. törvény-cikk. A munkaadók és a mezőgazdasági munkások közötti jogviszony szabályozásáról, a vonatkozó cseléd-, büntető-, kihágási-, végrehajtási-, erdő- és egyéb törvények határozmányainak figyelembe vétele mellett, jegyzetekkel és magyarázatokkal ellátta dr. Krejcsi Rezső, a budapesti ke-

resk. és iparkamara másodtitkára stb. A végrehajtási rendelettel és eljárási szabálylyal 60 kr.

Ugyanaz az 1876. cseléd és gazda közötti viszonyról, a gazd. munkásokról és napszamosokról szóló törvénnyel. 1 frt.

Dr. Márki József: Dózsa György és forradalma. Jutalm. pályamű 2 frt.

Báró Eötvös József: Magyarország 1514-ben. (Dózsa lázadás kora). Regény 2 kötet, 3 frt.

Horváth Mihály, Magyarország függetlenségi harcának története. Ezen classikus műnek a nagy napok 50-ik évfordulója alkalmával kiadott rendkívüli jutányos teljes kiadása. 3 nagy kötet. Ára csak 5 frt.

Mészáros Lázár 1848-as hadügyminiszter emlékiratai. 2 kötet. 6 frt.

Mészáros Lázár élete és külföldi levelei. 2 frt.

Papp Dénes. A magyar nemzetgyűlés Pesten 1848-ban. Az első képviselői országgyűlés részletes naplókönyve. 2 kötet. Leszállított ára 6 frt 50 kr helyett 4 frt 50 kr.

Arany János eddig ismeretlen műve, az összes és hátrahagyott munkák díszkiadásának új befejező kötete: Katona J. Bánk bánja. Arany János jegyzeteivel és tanulmányával és A L. bevezetésével 2 frt. Az összes munkák kötéseivel hasonló diszkötésben. 3 frt 20 kr.

Arany János és Petőfi Sándor levelezése. Petőfi Aranyhoz intézett levelének és Arany válaszána hasonmásával. Arany Petőfire vonatkozó költeményeivel és Arany László előszavával 1 frt 60 kr. Diszkötésben 2 frt 60 kr.

Arany János. Rákócziné (1848. augusztus) Zichy Mihály rajzaival. Fényes facsimile kiadás. Pergament borítékban 3 frt.

Petőfi Sándor. A hóhér kötele. Gyémánt kiadás. 60 kr. Diszkötésben 1 frt 50 kr.

Coriolanus. Irta Shakespeare. Fordította Petőfi Sándor. Illusztrált díszkiadás. Csiky G. bevezető tanulmányával és magyarázó jegyzeteivel. 90 kr.

Ugyanaz: Kis 8° kiadás 40 kr. Diszkes köt. 80 kr.

„Megrabolta a természet minden szépségét, mi csak azt szedegetjük, mit ott hagyni éppen kedvé volt.“ Petőfi.

Petőfi S. A hóhér kötele. James. Robin Hood. Fordította Petőfi Sándor. Egy kötetben. 1 frt 40 kr.

Jókai Mór. Életemből. Díszkiadás 2 frt. Diszkötés 3 frt. Ezen Jókai lángeszével oly fényesen és megragadóan megírt visszaemlékezések legnagyobb része a szabadságharc és Petőfi életéből vannak merítve.

Horváth Mihály. 25 év Magyarország Történetéből 1823—1848. 3 nagy kötet. 3-ik javított

kiadás. Ezen hazánk ujjaszületésének classikus története ideiglenesen 10 frt bolti ár helyett 6 frt rendkívül leszállított áron kapható.

Vegyes közlemények.

MÁRK FERENCZ.

Hosszas betegeskedés után jogakadémiánknak egy rokonszenves hallgatója hunyt el ápril 18-án Mező-Csáthon (Borsodmegye) szülei házána, hova üdülést ment keresni, de fájdalom az étellel kellett számolnia. A jogász Asztal-társaság, melynek jegyzője volt s jó barátai közül többen táviratilag fejezték ki részvétüket a megszomorodott szülőknak, mintegy biznyságául annak, hogy az elhunyt mily közszeretettel örvendett! Béke lengjen porai felett!

Meghívó a debreczeni joghallgató ifjuság által segélyegyletük javára 1898. évi május hó 21-én, szombaton, a nagyerdei „Dobos“ pavillonban rendezendő zártkörű jogász-majálisra. Belépti-díj: személy-jegy 3 korona, családjegy 8 korona. Jegyek a meghívó előmutatása mellett előrd válthatók Békés Lajos üzletében és este a pénztárnál. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz a rendezőség. Kezdeté 8 órakor. Rendezőség: Antal Iván, Ács Nagy Ferencz, Bacsó Jenő, Balogh Béla, Balogh Sándor, Bay András, Bekény Zoltán, Bodnár Sándor, Boross Lajos, Boross Zoltán, Deák Zoltán, Demjanovics Miklós, Dzurilla Béla, Gaál János, Halliárszky Ernő, Horthy József, Horváth Andor, Horváth Elemér, Incze Zoltán, ifj. Jeney György, Juhász Sándor, Kassay Béla, Kemény Emil, Kerekes Sándor. Konrád Ernő, Kovács Loránd, Kun Béla, Lakatos Gábor, László Gyula, Lipcsey Zoltán, Nagy Endre, Rózsa Ernő, Rózsa Lenczi, Schik Elemér, Szikszay Miklós, Szunyogh Márton, Szüts Gida, Telegdy Andor, Tulács László, Uzonyi Imre, Ujfalussy Lajos, Váradi Szabó János, Veress Sándor.

A „Debreczeni Gyorsíró“ 7. 8. száma együtt jelent meg. Tartalmát Forrás Gyula egy költeményén, Korsós Zoltán egy elbeszélésén kívül a következő cikkek képezik: „A gyorsírás szerepe a szabadságharcban.“ „A főiskolai Gyorsíró-Egyletnek az egyházkerületi közgyűléshez beadott kérvénye“ Vitairás. Nyilatkozatok a gyorsírásról. Balogh Ferencz akadémia, Török Péter gymnasiumi tanároktól s Polgár Kálmán és Madarassi Gyula okl. gyorsírás tanítóktól. Nyílt levél az igazgatóhoz egyletünk életéből. Körök és egyletek. Vegyesek. Irodalom. Szerkesztői üzenetek. A lap pompás kiállításban s gyönyörű autographalással jelent meg;

Meghívó a kecskeméti ev. ref. jogakadémia olvasóköre és segélyegylete által saját pénztára javára 1898. május 14-én a városi műkertben tartandó jogász majálisra. Belépti díj személyenkint 1 frt, család-jegy 3 frt, Rendezőség: Oláh Gyula elnök, Petneházy János elnök, Oláh Béla, Tormássy István pénztárnokok, B. Kiss György, Petneházy Imre ellenőrök.